

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. VI. Diluuntur alia argumenta Iansenii

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

Verum hac responsio non potest à temeritate A
 excusari. Primò, quia doctrina Augustini in ma-
 teria de Gratia & Prædestinatione non est do-
 ctina alicujus particularis Doctoris, sed totius
 Ecclesiæ, ut dicit Bellarminus, & fatetur ipse
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:
 met Petavius Tomo I. lib. 9. cap. 6. his verbis:

luntate interpretari, quia ibi de Sanctorum præ-
 destinatione & vocatione Dei secundum propo-
 situm stabilienda agebat contra Pelagianos & Se-
 mipelagianos, qui ut refert Prosper in Epistola
 ad Augustinum statuebant Deum velle homi-
 num salutem, generali tantum, indifferetâ, & in-
 differenti voluntate: ita ut, quod prædestinati
 potius quam reprobi salventur, nullo modo
 in specialem Dei providentiam, & peculiarem
 quandam ipsius voluntatem, sed in humanam
 duntaxat referretur. Unde Prosper epistola
 citatâ hæc scribit ad Augustinum: *Contrarium pu-
 tant Patrum opinionem, & ecclesiastico sensu, quidquid
 de vocatione Electorum secundum Dei propositum dis-
 purasti.* Unde ergo S. Doctor efficacem illam
 Dei voluntatem, quâ Deus prædestinatos certè
 ad salutem promovet, firmiter stabiliret, & a Pe-
 lagianorum & Semipelagianorum argumentis
 defenderet, verba illa Apostoli, *Deus vult omnes
 homines salvos fieri.* de efficaci voluntate, quâ di-
 vina prædestinatio continetur, exponebat; eaq;
 subinde non universaliter, sed per distributio-
 nem accommodam, aut pro generibus singulo-
 rum, non pro singulis generum, esse intelligen-
 da asserbat.

§. VI.

Diluuntur alia Argumenta Jansenii.

O B jicit secundo Jansenius plura Scripturæ te-
 stimonia, quibus videtur insinuari Christum
 non esse mortuum pro omnibus, nec suam pas-
 sionem & redemptionem pro omnium salute
 ordinasse. Præcipuus locus est ille qui habetur
 Matth. 26. ubi dicitur: *Hic est sanguis novi testa-
 menti, qui pro multis effundetur in remissionem pec-
 catorum.* Si pro multis (inquit) ergo non pro
 omnibus. Præterea Scriptura variis in locis asse-
 rit, quod Christus non est mortuus pro impiis,
 quod Deus non vult salvare infideles, nec pec-
 catores, &c.

Ad primum locum respondeo, plures illi ad-
 hiberi explicationes. In primis aliqui dicunt,
 non esse extraneum in Scriptura, ut interdum
 per hoc nomen, *multi*, designentur omnes: hoc
 enim fundamentum habet in Apostolo, qui eo-
 dem termino utitur, ad probandum peccatum
 originale in omnes & singulos filios Adæ esse
 transfusum: dicit enim ad Rom. 5. *Sicut per in-
 obedientiam unius hominis peccatores constituti sunt
 multi: ita & per unius obedientiam justii constituuntur
 multi.*

Secundò dici potest, quod interdum in Scri-
 ptura eventus rei futuræ exprimitur per mo-
 dum intentionis: quemadmodum cum dicitur,
 hoc factum est, ut impleveretur propheta: id est ita fa-
 ctum est, quod sequatur inde impletas esse pro-
 phetias. Et in hoc sensu dici potest Christi san-
 guis pro multis tantum effusus, id est eo eventu,
 ut fructus ejus non in omnes, sed tantum in
 multos redundet; quia multi sunt, qui ex pro-
 pria malitia vel negligentia talem fructum im-
 pediunt.

Tertiò hic locus ab aliis ita explicari solet, ut
 Christi sanguis significetur effusus pro multis,
 quoad efficaciam, & pro omnibus quantum ad
 sufficientiam. Unde D. Thomas super illum lo-
 cum Matthæi ait, *Sanguinem Christi suffum esse, &
 pro multis, & pro omnibus: quia si consideretur suffi-
 cientia ipse est propitiatio pro peccatis nostris. & non
 pro nostris tantum, sed pro totius mundi, sed si conside-*

Secundò ejusdem responsionis temeritas con-
 tinet ex eo, quod non solum D. Thomas hic art.
 1. & 2. ad Timoth. 2. lect. 1. sed etiam plu-
 res alii sancti Patres & Ecclesiæ Doctores, eo-
 dem modo exponunt & intelligunt prædicta
 verba Apostoli. Inter quos præcipui sunt D.
 Gregorius supra relatus, S. Prosper in Epist. ad
 Rufinum, S. Fulgentius de Incarnatione & Gra-
 tia cap. 31. Author librorum hypogonsticon, lib.
 6. sub finem, Lupus Servatus de tribus Quæst.
 qu. 2. de prædest. & denique Epistola synodalis
 Afrorum Episcoporum in Sardinia exulum, &
 acta Ecclesiæ Lugdunensis sub beato Remigio e-
 jus Archiepiscopo. Ex quibus omnibus satis
 constat, quantum illi duo Authores excefferint,
 dum illas Augustini expositiones, non rectas, &
 ad elucubrandum magis excogitatas, quam certas & so-
 lidas, appellarunt. Hæc ergo responsione rejectâ
 Facile responderi potest cum Joanne à S.
 Thoma quod expositiones Augustini non con-
 tradicunt Damasceno, sed utraque expositio in
 diverso sensu procedit: quia loquendo de vo-
 luntate antecedenti & inefficaci verum est,
 quod vult omnes, nullo excepto, salvos esse.
 At verò loquendo de voluntate efficaci & con-
 sequenti etiam est verum, quod non vult omnes
 de facto salvari, vult tamen ex omnibus ali-
 quos, & quod nullus salvetur nisi per ejus vo-
 luntatem. Ecce qualiter verum verò sonant,
 nec Damasceno contradicit Augustinus, nec Da-
 mascenus Augustino. Unde S. Thomas in 1.
 dist. 46. qu. 1. art. 1. ad 1. secundum Damascenum
 (inquit) verbum Apostoli intelligitur de voluntate
 antecedente & non de consequente, sed secundum Au-
 gustinum intelligitur de consequente. Unde exponit e-
 um duplîter: uno modo ut sit distributio accommodata
 pro omnibus qui salvantur, alio modo ut sit distributio
 pro generibus singulorum &c. Et in 1. ad Timoth.
 cap. 2. lect. 1. ostendit nihil inter illas expositi-
 ones esse dissidiû, & Augustinianas optimè cum
 ea consistere quæ à S. Damasceno traditur. Fa-
 vèque ipsemet Augustinus in Enchiridio cap.
 103. ubi postquam duas priores expositiones
 tradidit, subdit, *Quocumque alio modo id potest in-
 telligi, dummodo concedere non cogamur, aliquid o-
 mnipotenti vultisse fieri, factumque non esse.*
 Sed quæres, quid causæ sit cur idem S. Doctor
 locis citatis, Apostoli verba, de consequente po-
 titis & absoluta voluntate, quàm de conditio-
 nata & antecedente interpretetur.
 Respondeo ideo Augustinum locis citatis ver-
 ba illa Apostoli de consequente & absoluta vo-

remus efficaciam, effectum non habet, nisi in his qui salvantur, & hoc ex culpa hominum.

53. Ad alia loca Scripturæ, in quibus dicitur Christum non esse mortuum pro impiis, & nolle salvare infideles & peccatores: dicendum est, Scripturam in his locis non excludere à Christi redemptione, vel Dei benevolentia, personas illas substantialiter, quas contingit esse sub peccato, vel infidelitate; sed tantum exprimi in illis propositionibus conditionem, cum qua reduplicativè Deus non vult salutem in illis exequi: id est significari, Deum non velle salvare peccatores aut infideles, manentes in peccato aut infidelitate.

54. Ex quo intelliges verba Concilii Valentini B. 3. cap. 4. ubi dicitur: *Christus non est mortuus pro his, qui in impietate mortui erant ante passionem ejus: sensus enim est, illum non esse mortuum pro illis, eo fine ut jam postis in statu damnationis, post exitum hujus vitæ applicaretur eis sua redemptio: unde in illo Concilio citatur propheticum oraculum Osee, quo Christus dicitur inferni esse dominator, non liberator: non tamen dicitur in illo Concilio, quod illis, quos jam damnatos Christus reperit in inferis, non fuerit tempore vitæ illorum oblata Christi redemptio, & auxilia ad salutem sufficientia.*

55. Objicit tertio Jansenius quædam Augustini testimonia, quæ videntur favere hæc sententia. Nam Epist. 2. ad Evodium ait: *Non perit unus ex his pro quibus mortuus est Christus.* Et serm. 8. Natalis S. Vincentii: *Christus non perdit quos emit sanguine.* Item sapiens repetit, illos esse tantum redemptos à Christo qui actu salvantur: Ergo ex Augustino Christus non est mortuus pro reprobis, sed tantum pro prædestinatis.

56. Respondeo quod quando D. Augustinus dicit, *neminem perire ex his pro quibus mortuus est Christus, aut illum neminem perdere ex his quos suo sanguine redemit, solum intendit, neminem perire, aut perdi à Christo, ex impotentia eos custodiendi & defendendi, vel ex defectu virtutis, ut enim ipsemet dicebat Joann. 10. Nemo rapit oves meas de manu mea. Non autem intendit, quod nemo pereat ex propria libertate, vel culpa: nam Joann. 17. dicit Christus, perisse aliquem eorum quos à Patre sibi datos acceperat, filium scilicet perditionis.*

57. Ad aliud, quod additur, dicendum est, quod hæc vox, *redimere*, duos habet sensus. In primis enim redimere significat sufficiens pretium pro libertate captivi offerre, cum voluntate sincera ut tale pretium illi applicetur. Secundò redimere idem significat quod actu liberare captivum à servitute. Quando ergo D. Augustinus dicit illos tantum esse redemptos à Christo qui actu salvantur, loquitur de redemptione non in primo, sed in secundo sensu, ut explicat D. Prosper in Respons. ad 1. objectionem Vincentianam, his verbis: *Cum propter unam omnium naturam, & unam omnium causam, à Domino nostro in veritate susceptam, rectè omnes dicantur redempti, & tamen non omnes à captivitate sint liberati, redemptionis proprietates penes illos est, qui non jam vasa diaboli, sed membra sunt Christi. Id est hi tantum dicuntur redempti, qui sunt iustificati, & à potestate diaboli liberati.*

58. Objicit insuper Jansenius: *Christus non oravit pro reprobis, sed solum pro prædestinatis: Ergo non pro illis, sed tantum pro istis mortuus est. Consequentia videtur legitima ex paritate*

A rationis, Antecedens verò probatur ex verbis illis Christi Joann. 17. *Non pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi, quæ S. Augustinus significat, ut ab illa oratione reprobos excludat. Similiter S. Thomas in cap. 17. Joann. lect. 2. hæc verba, Non pro mundo rogo, sic exponit, id est pro mundi dilectoribus. Unde idem S. Doctor 2. 2. qu. 21. art. 4. ad 2. ait, Christum non orasse pro omnibus crucifixoribus, neque etiam pro omnibus qui erant credituri in eum: Ergo Christus non oravit pro reprobis, sed solum pro prædestinatis.*

Respondeo primò, dato Antecedente, negando Consequentiam, nam ut rectè observavit Cardinalis Toletus super cap. 17. Joann. annot. 2. Christi oratio atque mors sic inter se comparantur, ut Christus animam agens pro iis omnibus sanguinem obtulerit pro quibus aliquando preces fuderit; non verò pro illis omnibus semper oravit, pro quibus erat moriturus: quia Christi sacrificium generale esse debuit, eosque complecti omnes quibus bene volebat; preces verò quandoque particulares esse potuerunt.

Respondeo secundò, negando Antecedens, ad cuius probationem dicendum, quod, quando Christus dicebat Joann. 17. *Non pro mundo rogo, solum declarare volebat se non orare pro mundo, seu pro mundi dilectoribus, ut interpretatur S. Thomas oratione illà peculiari, quam tunc Christus post cenam ultimam fundebat pro solis Apostolis; non autem quod nullo planè modo pro mundo & dilectoribus orare intendebat; nam ibidem versu 21. orat ut mundus credat in eum, & in cruce pendens pro crucifixoribus suis oravit, & verba illa, Pater ignosce illis, ad omnes tortores suos extendit, ut supra ex Augustino vidimus, unde, quando S. Thomas loco citato ex tertia parte ait, *Christum non orasse pro omnibus crucifixoribus suis, neque etiam pro omnibus qui erant credituri in eum, non intendit quod Christus nullo modo pro ipsis oraverit, sed solum quod pro ipsis non oraverit oratione absoletà, & procedente ex voluntate consequenti, atque ut illis vitam æternam & mediâ efficaciter ad illam conducentiâ à Patre obtineret, sic enim oravit solum pro prædestinatis, Unde statim subdit Doctor sanctus: Sed pro his solum qui erant prædestinati, ut per ipsum vitam consequerentur æternam. Quibus verbis apertè declarat, se tantum illud genus orationis in Christo negasse pro crucifixoribus suis (inter quos plures erant reprobi) quam habuit pro Electis, pro quibus oravit ut infallibiliter vitam consequerentur æternam.**

ARTICULUS III.

E An Voluntas antecedens salvandi omnes homines, sit in Deo formaliter & propriè, vel solum eminenter & metaphoricè?

Hanc quæstionem movemus contra aliquos recentiores theologos, qui licet contra Jansenium doceant velle omnes homines salvos fieri, voluntate antecedenti; hanc tamen voluntatem asserunt non reperiri in Deo propriè & formaliter, sed metaphoricè tantum, vel eminenter, illamque non esse voluntatem beneplaciti, sed tantum signi. Ita Guillelmus Eltitus in 1. dist. 46. §. 3. & Basilius Legionensis in 1. part. 6. scholasticâ capite 12. citans pro hac sententia Alexandrum, Bonaventuram, & Seco;